

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

V zadevah gruntne davka za slovensko Štajersko.

Pri volilnem shodu v Žavci dne 9. jan. sem povedal zbranim gg. volilcem, da novi gruntne davek ne bode višji od sedanjega in da bodo k večjemu nove kulture se uvrstile starim in toliko davka plačale, kolikor jim enako stane. Kar sem tačas trdil, lahko zdaj dokažem s številkami. Okrajna glavarstva Celje in Brežice, kamor spadajo okrajne sodnije Celje, Konjice, Šmarje, Gornji-grad, Vransko in Laško, potem Brežice, Sevnica in Kozje so dozdej imele plačati gruntne davka za vsem 279.752 gl., po predlogu vlade, kateremu je pritrdila centralna komisija na Dunaji, pa bo novi gruntne davek za vse te okraje znašal 275.102 gl., tedaj ne samo da ne bode povišan gruntne davek, ampak celo znižan bode za 4650 gl. Če se pomisli, da je v teh krajih gotovo nekaj novih kultur, ki stopijo iz nižjih v višje razrede, imamo dobro upanje, da se zniža davek za stare kulture, kar je tembolj želeli, ker je davek res bil previsok.

To naznanjam vsem č. okrajnim zastopom in občinam, ki so mi poslale prošnje, da jih oddam državnemu zboru. Iz tega bodo spoznali, kako krivično in lažljivo naši stari nemškutarski sovražniki proti vladi in narodno-konservativnim poslancem ljudstvo šuntajo, češ, da oni so krivi povišanja davkov. Prvič, kakor sem dokazal, davek ne bode povišan, ampak mnogim celo znižan in drugič, ko bi prišlo bilo kako povišanje, bi se zato imeli zahvaliti le liberalcem.

Oni so sklenili leta 1869 postaviti o reguliranju gruntne davka in so tačas mislili ves gruntne davek v Avstriji za kakih 10 milijonov goldinarjev povišati. Oni so sedeli v okrajnih cenilnih komisijah, ki so cenile prihodke iz gruntov, in v deželnej komisiji, ki je določila tarife take visokosti; da, ravno ta vlada, katero zdaj toliko grajajo, je tarife znižala, ker so se jej previsoki zdeli. Na primer je štajerska deželna komisija določila v celjskem okraju za njive 1. reda 18 gl. čistega dohodka, za travnike 20 gl., za vrte 23 gl., vlada pa je znižala te tarife za njive na 16 gl., za travnike gl. 17.50, za vrte 20 gl. Za brežki okraj (Brežice, Kozje, Sevnica) je deželna komisija tarifirala njive 1. reda s 17 gl., travnike z gl. 22.50, vrte z 18 gl., vinograde z 32 gl. Pri vinogradih je po deželnej komisiji 8 razredov in še v poslednjem gl. 4.75 čistega dohodka. Vlada pa je tarife znižala pri njivah na 14 gl., pri travnikih na 19 gl., pri vrtilih na 15 in pri vinogradih na 25 gl., torej za 7 gl. nižje od deželne

komisije, ter je pri vinogradih le 4 razrede postavila z najnižjim tarifom od gl. 2.70.

Tudi v mariborskem in ptujskem okraju je vlada deželne tarife znižala pri vinogradih od 49 na 42 gl., oziroma od 50 na 44 gl., v poslednjem redu pa od gl. 6.50 na gl. 5.75. Slovenjegraško okrajno glavarstvo (Slovenjogradec, Šoštanj in Marenberg) ostane pri sedanjem davku, ki je znašal blizu 66.000 gl.

Da pa celo Štajersko bi imelo 430.000 gl. gruntne davka več plačati, pride od tega, ker se je tarifa za gozde in travnike na zgornjem Štajerskem povišala, tako da bodo gozdi imeli 220.000 gl., travniki 120.000 gl., vrte 110.000 gl. več plačati, kakor dozdej. Na vse vinograde pride 9260 gl. več, a mej temi je davek za 4969 oralov novo zasajenih vinogradov. Pri njivah pa je celi znesek davka znižan za 27.000 gl.

Če so tedaj nekateri okrajni zastopi izrekli nezaupnico vladi in narodno-konservativnim poslancem, so se močno prenaglili. Po pravici bi morali zaupnice dopošiljati vladi in večini državnega zbora, ker skrbno popravlja, kar so liberalci zagrešili. Pa saj vemo, da tem liberalnim in nemškutarskim gospodom je gruntne davek deveta briga, oni so le hoteli ljudstvo šuntati proti njegovim poslancem, če prav z lažmi in krivičnim obrekovanjem. Naš slovenski narod pa se je spet lahko prepričal, da liberalcem nij bilo in ne bode mar za zboljšanje njegovega duševnega in gmotnega stanja.

Dunaj 25. januarja 1881.

Dr. J. Vošnjak,
državni poslanec.

Francija in Ogerska.

Srečnejših dnij, kakor jih ima sedaj, Francija še nij doživela! Sedanjost se primerjati ne dá ne s perijodo, katero razsvitljuje absolutistični blesk Ljudevita XIV., ne s časi, v katerih so umazane in raztrgane armade prve revolucije podile koalicijske vojske v jugu in severu iz napadene domovine, in tudi ne s časi, v katerih je velikanski Napoleon s svojo peto tiščal na tilnik ponižane Evrope!

Pred kratkim je Leon Gambetta pri svojej izvolitvi za predsednika pozdravil zbornico francosko z govorom, ki ga je potem telegraf raznesel po vsem olikanem svetu. Malokdaj je venčan vladar iz svojega prestola govoril tako ponosno, kakor ta državljani priproste ljudovlade! Ali ta ponos je opravičen, ker blagostanje Francoske nij še nikdar stalo na sedanjem vrhuncu.

Po krvavih bojih, v katerih je bil uničen cvet hrabre armade, v katerih so domači vojskovodje osmešili sebe in svoj narod s silovito nezmožnostjo, v katerih se je opustošila

skoraj četrtina francoskih pokrajin, po krvavih bojih, v katerih se je zaigral cesarski diadem in kateri so požrli milijarde ter končno raznetili elemente grozne državljanske vojske, po teh bojih sedaj nij spomina več in Francija je deležna sreče, kakor je do sedaj pod nobeno dinastijo uživala nij!

S pravičnim ponosom je torej predsednik francoske zbornice kazal na razvitje kupčije in obrti, ter našteval velikanske naprave, s katerimi je ljudovlada odprla nova pota kulturi in narodnej delavnosti!

Finančni minister predlaga leto za letom večji budget, ali leto za letom prekoračijo faktični dohodki v budgetu odmerjene zneske. Armada pogoltne vsako leto silno denarjev, ali pri vsem tem se milijoni investirajo v ljudsko odgojo, v železnice, luke in druge kulturne zavode!

Naj je človek uže prijatelj ljudovladi ali ne, toliko pa mora vsakdo, ki objektivno opazuje okoliščine, pripoznati, da je francoska demokracija, poklicana na vladno krmilo, izpolnila svojo dolžnost ter tako dokazala, da blagostanje v državi napreduje vspešno le tedaj, če ima srednji stan delež svoj pri vladi. Časi legitimističnih aristokratov in takih osob, ki menijo, da je reprezentacija v salonu prvi pogoj državniku, ti časi so prošli, in kakor nam Francija kaže, je dobro, da so prošli!

Malo pozneje, kot je govoril Gambetta, oglašil se je v ogerskej zbornici grof Pavel Sennyey, znamenit ogerski patrijot. Njegov govor bila je britka obtožba Tiszovega ministertva in krvava elegija nad razvalinami magjarskega državnega življenja. Kontrast mej Ogersko in Francosko je prevelikansk, tako, da mora človek nehote primerjati govora francoskega predsednika in pa ogerskega patrijota. V Franciji je zdravi srednji stan, (ali kakor Gambetta pravi, demokracija), s svojo varčnostjo in pridnostjo in s svojim pametnim vodstvom vlade državi pripomogel do najvišjega razvitja. Na Ogerskem pa je srednji stan zatiran po silnih davkih, kavaljerji, ki imajo vladno v mehkih svojih rokah, pritirati so državo skoraj do rujina. Če se še malo napne lok, potem prelomi se vse, in mlada država, ki je bila tako ponosno stopila mej druge evropske, strmoglavi v silne zmešnjave, katerih konec se sedaj presoditi ne dá. Kakor ogerski aristokrat, ki z malimi svojimi dohodki in z velikimi svojimi dolgovi rad posnema plemenitaša v Angliji, tako hoteli so tudi ogerski državniki po sistemih velike države osnovati državno magjarsko življenje. Ali sedaj je prišlo spoznanje, in le želeli je, da bi se to spoznanje vedno bolj vkoreninilo in da bi končno vladno krmilo izročilo se grofu Sennyey-u, ki je v svojem zadnjem govoru izrekel, da hoče sprejeti mini-

sterski sedež. Slovanom pa bi bila Sennyey-jeva vlada, katera bi se osnovala na podlagi ponižnosti in na principu, da mora revež drugače živeti kot milijonar, gotovo prijaznejša, kot pa je sedanja. Ker taka vlada razširjevala bi mej magjarskim narodom zavest ponižnosti, ter bi pokončevala tisto oholost, v katerej se je Magjar povzdigoval do zvezd, meneč, da onstran Litve igra lahko ravno isto rolo, kot tu pri nas Nemci. Mi torej le želimo, da bi se grofu Sennyeyu kmalu odprl pot do ministerskega fotelja!

Dr. I. T.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 29. januarja.

V **državnem zboru** so — kakor smo že včeraj v telegramu priobčili — Lienbacher in tovariši včeraj predložili sledeči načrt zakona o premembi splošne državno-zoborske volilne pravice: Člen 1. V velikem posestvu voli vsak, ki ima plačati najmanj štiri petine najmanjšega zneska samo zemljišnega davka, v katerih deželah je namreč volilna pravica v tem razredu odvisna od plačevanja določenega najmanjšega zneska direktnih davkov. V tem razredu pa ima voliti pravico potem samo oni, kdor je določeno svoto direktnih davkov plačeval uže jedno celo leto. Člen 2. Državne poslance voliti po mestih, in potem voliti volilne može, ki volijo v kmetskih občinah državnega poslanca, imajo vsi oni občani, ki plačajo s tako imenovanimi cesarskimi prikladami vred najmanj pet goldinarjev direktnih davkov ali, če tudi menj plačajo, pa imajo pravico voliti v občinski zastop. — Člen 3. Pri volitvah državnozoborskih poslancev v mestnih skupinah je vsak v ta razred uvrsteni kraj tudi volilni kraj. — Člen 4. Če so s kraji uvrstenimi v mestno volilno skupino združeni še drugi kraji v jedno občino, potem volijo vsi ti v mestnej skupini.

Češki državni poslanci so imeli 27. t. m. konferenco pri grofu Taaffeju. Udeležili so se je minister Conrad, dr. Rieger, knez Lobkovic, Šrom in Kvičala. Sklenilo se je baje, da vlada takoj skliče komisijo, sestojčo iz vladnih in zastopnikov češkega kluba, ki bode češke narodne terjatve o praškem vseučilišči reševala. Novine pišejo, da so Čehi z izidom te konference zadovoljni, dasi jih je grof Taaffe spet na „potrpljenje“ tolažil.

Vnanje države.

O **grško-turškem** vprašanji se denes glasi: Glavni pogoj daljnega delovanja evropskih vlad je ta, da dosežejo od porte takih obljub, ki bodo mogle vsaj za podlogo služiti novim obravnavanjem. Doslej vlasti tega niso mogle doseči od turške vlade, a pričakuje se, da bode Turčija v kratkem več ponudila, kakor pa je obljubila Grškeji sè svojo okrožnico meseca oktobra vlni. Zavolj tega pa se vendar zavlaaka dogovarjanje poslanikov v Carigradu, ker poslaniške konference sploh ne bo.

Iz **Rima** se javlja, da je baje vlada italijanska povedala irredentovskim vodjam, da ne trpi demonstracij niti v Rimu niti kje drugod, ker bi jej proužročevalo mejnarodnih zapletenj.

V **angleškeji** spodnjej zbornici je Bright toplo zagovarjal zakon, ki bi branil imenje in življenje na Irskem. „Kolikor preje bode sprejet ta zakon, toliko preje se bode zbornici predložil deželni zakon za Irsko, kateri imejč široko podlogo, bode časten spomenik zdajnjemu parlamentu in Gladstonovej vladi.“

Dopisi.

○ **Iz Ljubljane** 28. jan. [Izv. dop.] (Nemškutarska agitacija nanarodne stroške.) V kratkem se bode po Kranjskem vršila volitev v trgovinsko in kupčijsko zbornico. Na katerej strani so akcije boljše, na našej ali nam nasprotnjej, tega ne preiskujem. Ali dobrega izida od teh volitev se je le nadejati, če se od naše narodne strani več dela

in pripravlja, nego se dozda vidi. Posebno hud boj bode na dan volitve v Ljubljani, kjer je sicer večina trgovcev narodnomislečih, ali njih zveze ali druge okoliščine so take, da se narodna stranka ne more zanesti na večino. Še bolj zbegati pa skuša nekatere ljubljanske trgovce zdanja kranjska trgovinska zbornica. Ta zbornica, odkar tako sestavljena obstoji, nij za ljubega Boga nič storila niti za trgovca in ravno toliko za obrtnika, nič, čisto nič, dejal bo vsak obrtnik in vsak trgovec ljubljanski. Ali g. Dreo išče, in kdor išče, ta najde. In šel je iskat g. Dreo dobrih del trgovinske zbornice; s početka nij mogel ničesa najti, naposled pa najde v kotu neki zaprašen odgovor avstrijskega finančnega ministerstva na pritožbo ljubljanskih trgovcev, katerim delajo finančni organi zmirom sitnosti zaradi namišljenega jim prestopka pristojbinskega zakona. Zarad tega se je ljubljanska trgovinska zbornica v imeni teh trgovcev pritožila pri finančnem ministerstvu, ki je dalo za ljubljanske trgovce nekak ugoden, prav za prav pa indiferenten odgovor. Ta ministerski odgovor je dal g. Dreo natisniti in poslati ljubljanskim trgovcem z okrožnico 4. t. m. Ker je notorično, da doslej ljubljanska trgovinska zbornica nij nič koristila ni na jedno ni na drugo stran, akopram je v zborničnej seji nedavno g. Dreo širokoustno hvalil njeno „delovanje“, tedaj nastane vprašanje: Kaj je nameraval g. Dreo z razglašenjem ministerskega odgovora? Očividno nič drugega, nego kazati: glejte ljubljanski trgovci in obrtniki, tako nemškutarska trgovinska zbornica skrbi za vas; to vam bode kazalo, kako boste pri prihodnjih volitvah volili. — Tedaj je to nemškutarska agitacija in optima forma, katero imajo plačati slovenski trgovci in obrtniki. Narodnjaki, pazite na Ljubljano!

Iz Kroke 27. jan. [Izv. dop.] Včeraj smo izpremili k večnemu počitku umrlega nam nepozabljivega gosp. Franja Pirca. Zjutraj ob 3/8. uri se zberó čitalnični udje v čitalnici, in se vzdignejo z zastavo, ki je bila s črnim ovita od vrha do tal, k hiši umrlega. Čitalnični pevci zapoje „Nad zvezdami“ tako lepo in ginljivo, da je nastala smrtna tihota. Pri sprevedu je šla prvo šolska mladina z zastavico, za tem je nesel pevovodja čitalnice lep venec s slovenskih barv trakovi, ob straneh je šel ves odbor čitalničen s svojim predsednikom, uže 66 let starim možem, ki je bil ranjcemu najboljši prijatelj. Spreved je bil krasen in po okončanih obredih v cerkvi so čitalniški pevci zopet zapeli, a zdaj žalostinko „Blagor mu.“ Tudi pred gomilo so zapeli pevci, potem pa je imel čitalniški pevovodja o ranjcemu primeren govor. Bodi ranjkemu, za katerim žaluje vsa občina, zemlja lahka!

Iz Trsta 28. jan. [Izv. dop.] Denes ob 2 uri v jutro je smrtna kosa pokosila jednega najboljšega iz okoličanov in tržaških Slovencev. Luka Piščanec, še mlad mož, izgleden gospodar vinorejec, narodni buditelj, ki je bil po vsej tržaškeji okolici in tudi izven nje znan, je umrl. Bil je odbornik rojanske čitalnice, političnega društva „Edinosti“ in eden najdelavnejših narodnih agitatorjev.

Poštenjak od nog do glave udeleževal se je rad vsake slavnosti in kjer je bilo treba delati. V Repnjah ga je to spomlad jako razveselilo videti, kako je narod na Kranjskem vzbujen. — V njem izgubi slovenski narod marljivega sina in tržaški Slovenci teško nademestljivega agitatorja. Bodi mu zemljica lahka.

Z Dunaja 27. jan. [Izv. dop.] Podati vam hočem izgled, kako ravnajo vedno pošteni Nemci pri ljudskem štetji, da svoje narodnosti število množé. — Moj prijatelj, kateri je božične praznike tu prebil, vpisal je v rubriko občevalni jezik slovenski; ko pride komisija pregledovat, vpraša komisar ženo, pri katerej oni Slovenec stanuje, ali on govori nemški. Ko mu ona pritrdi, zbrišé vsegamogčni komisar besedo „slovenisch“ ter jo nademesti z blaženo besedo „deutsch“. — Isto tako se je skoraj pri vseh slovanskih dijakih godilo, kateri so ob času ljudskega štetja tukaj bivali. — Zakaj li nijso dali v polah kar uže tiskati v rubriko občevalnega jezika „deutsch“, ker bi si s tem mnogo posla prihranili, ker hoté imeti od vsacega tu, če prav začasno bivajočega, občevalni jezik nemški.

Domače stvari.

— (Nemškutarska agitacija zoper dr. Vošnjaka.) Nemci in nemškutarji, naseljeni na slovenskem Štajerskem, mislili so, da so dobili v novem reguliranji gruntnege davka dober povod za agitacijo zoper slovenske narodne poslance štajerske, posebno zoper dr. Vošnjaka, vpijoč in lažoč mej ljudi, kakor da bi bila zdanja vlada kriva in narodni poslanci krivi, da bode „davek za Štajersko večji.“ Posebno neki nemškutarski, klientov potrební advokat dr. Glantschnigg (po rodovini koroški Slovenec, a porenegaten) reži in vpije uže doberšen čas pri vsakej priliki. Tudi te dni je v „nemškem društvu“ v Celji z renegatskim furorom kričal na slovenske poslance, zlasti na dr. Vošnjaka, in nemško-kulturno imenoval njegovo politiko „fuhrmanšpolitik“ in politiko vseh konservativnih poslancev „unschlittpolitik“. Kje je v tem imenovanji kaj „witz“, to najdi Bog renegatov, mi ga ne najdemo. — Sicer pa stvarno dr. Vošnjakov članek, ki ga denes na prvem mestu prinašamo, sleparskim nemškutarskim ščuvajem tako radikalno v kot posveti in jim larfo z obraza poteguje, da se morajo kar poskriti.

— (Odbor „Sokolov“) naznanja udom „Sokola“, da se prične z dnem 8. februarja t. l. telovadna šola, ki bode potem vsak vtorek, četrtek in soboto. Kdor se misli telovaditi, naj se oglasi pri g. Edvardu Skabernetu v Bleiweisovej prodajalnici ali pa prihodnji četrtek zvečer ob 8. uri v „Sokolovej“ telovadnici.

— (Zarubljeni prašiči.) Piše se nam od tu: Neki kmetski trgovec z Dolenjskega je bil dolžan tukajšnjemu trgovcu v Šiški g. P. precejšnjo svoto. Trgovec g. P. je bil kmetskega trgovca iztožil, a zarubiti nij bilo kaj, ker kmetski trgovec je bil s svojimi kupčijami zavozil in nij imel ničesa. Po dobrem prijatelji pa zve g. P. v Šiški, da bode njegov dolžnik pretečeno sredo v Litiji oddal 32 zaklanih prašičev, kateri so namenjeni v Beljak, da se tam razpečajo. Takoj g. P. svojega odvetnika v Ljubljani o tem podučí, in ta, ko pridejo prašiči na južno železnično postajo v Ljubljano, takoj zarubi in odredi, da je bila javna razprodaja pretečeni četrtek, in so vse prašiče ljubljanski mesarji precej dober kup pokupili. A zdaj pride senčna stran vsega dogodjaja. Dolžnik trgovca P. je v istini mož, na katerega ime so bili prašiči oddani, a samo s tem razločkom, da nij tist, katerega prava lastnina so prašiči bili, g. P. nič dolžan. Dolžan je g. P. le sin posestnika in trgovca na Dolenjskem, a oče, ki se piše s krstnim in

družinskim imenom ravno tako, kakor dolžni sin, pa nič. Zaradi tega je vložil zdaj oče zoper trgovca P. v Šiški tožbo, in ako g. P. izgubi, bode treba dosti več šteti, ko se je iztržilo, kajti lastnik prašičev trdi, da so bili uže vsi dobro prodani.

— (S Toplic) na Dolenjskem se nam 26. jan. piše: Zima je pri nas tako huda (od 18—21° R.) da je topliška voda (30° R.) nekoliko korakov od izvira včeraj premrznila, kar se še lani nij nikoli zgodilo.

— (Iz Tolmina) se nam piše: Našega nam priljubnega v Ajdovščino odšlega sodnika g. Budala bode nam nadomestoval neki Demonte. Priimek diši po vlaščini, sicer pa pravijo, da je poštenjak.

— (Besedo) napravi poseben odsek udov „tržaškega delavskega podpornega društva“ v Rosetovej dvorani dne 30. jan. 1881 v spomin slovenskemu pesniku Valentinu Vodniku. Izvestje: 1. Slavnostni govor. 2. Jadransko morje (zbor.) 3. Vodniku buditelju Slovencev (deklamacija). 4. Mihčeva ženitev (zbor.) 5. Zmaga sv. Križa (deklamacija). 6. Slabo sveča brlela (čvetospjev). 7. Pravi Slovenec. Veseloigra v enem dejanji. 8. Roženkravt, nagel in rožmarin (zbor.) 9. Slovenka sem (deklamacija). 10. Banovci (zbor.) 11. Črnogorka (deklamacija). 12. Nemško ne znajo, burka v enem dejanji. 13. Tombola. Začetek točno ob 7½ zvečer. Vstopnina 20 kr. za vsako osebo. Petje bode vodil marljivi pevovodja g. Š. Bar telj. K tej veselici uljudno vabi odsek

— (Iz Kozjanskega okraja se piše v „Gosp.“: Okrajni zastop našega okraja je, kakor sem čital v časnikih, izrekel „nezaupnico“ g. poslancu dr. Vošnjaku zarad postopanja v zadevah gruntne davka. Poprašal sem torej, kedaj in kako, in slišal, da je to storil naš stari okrajni zastop, ki pa nema več nobene pravice govoriti, ker je uže novi izvoljen. Prišlo je k seji le malo udov in dozdanji načelnik, apotekar Vaculik iz Podčetrčka, je vodil sejo, tukajšnji glavni nemškutarski agitator Formacher, c. k. notar, pa je z znano neresnico o povišanji davka zbegal ljudi. Ta Formacher je moral oditi iz Novega mesta na Kranjskem, ker zavoljo svojih nemškutarskih agitacij tam nij več mogel shajati. Morda se ga tudi odtod kmalu znebimo, ker si zmirom želi kam na Nemško priti. Jokal se nihče ne bo za njim, zlasti kmetje ne, ki mu morajo nositi svoje težko zaslužene krajcarje za legaliziranje itd. Zakaj ta gospod, ako mu je toliko mar za kmete, nij sprožil v okrajnem zastopu prošnje za odpravo legaliziranja in za znižanje notarijatskega tarifa? Vaculik iz Podčetrčka je poslednjikrat predsedoval, ker je kot novi načelnik izvoljen obče spoštovani gosp. odvetnik dr. Ravš. Upati tedaj smemo, da se naš okrajni zastop ne bode več tako smešil pred svetom, kakor se je to zdaj zgodilo in da bode skušal znižati neznosne nam okrajne stroške.

— (Šolstvo na Kranjskem.) Po cellem Kranjskem je bilo minolega leta 254 javnih ljudskih šol in sicer 177 jednorazrednic, 36 dvorazrednic, 14 trirazrednic, 23 štirirazrednic, 3 petrazrednice, 1 šestorazrednica in 1 meščanska šola. Po ves dan podučuje se samo na 47 šolah. Privatnih šol je na Kranjskem 10. Otrok, ki bi imeli po postavah obiskavati šolo, je vseh 48.645, obiskavalo pa jih je 39.371. Učiteljev je 326, učiteljic 95.

— (Samomor.) Iz Trsta se nam piše: V sredo so tukaj na morske obali našli ženski plašč, klobuček, šticelj in robec, vse s črko E.

zaznamovano. Vojna oklepnic, ki je blizu tam zasidrena, iskala je takoj z barkami na dnu, to da brez uspeha. Včeraj pa so ribiči iz Mil na površji vode dobili mrtvo 27letno gospico, katero so potem ljudje izpoznali, da je bila modistinja in je stanovala pri svojej starej materi. Uzrok samomora nij znan.

— („Vrtec“ časopis s podobami za slovensko mladino) nastopil je z novim letom uže svoj najstari tečaj. Prvi broj tega lista, ki ga imamo pred soboj, odlikuje se po obliki in gradivu. Mične pesmice v izbornej slovenskej besedi, daljše in krajše povesti, primerne otročjemu duhu, a zanimive tudi za odraslega človeka, sestavki iz prirodopisja in natoroznanstva, različna drobnjad, kakor: kratkočasnice, uganke, zabavne naloge in rebusi, vse to je nakupičeno v prvem številu, ki ima letos še celo novo naslovno podobo, iz česar moramo pripoznati, da si njegovo uredništvo vse prizadeva, list osnovati takó, kakor je le pri izobraženih narodih mogoče. Mi opozarjamo slovenske roditelje, rodojube in prijatelje naše mladine na „Vrtec“ in ga jim priporočamo v obilo naročevanje. Primernih spisov in knjižic za našo malo mladino je treba, to se tajiti ne da, in „Vrtec“ je baš v tem obziru vsega priporočila vreden. Celoletna naročnina mu je 2 gl. 60 kr. za pol leta 1 gl. 30 kr.

— (Pojasnilo.) Naprošeni smo od je-roba dotičnice, da bi dopis iz Ljubljane v št. 18 našega lista, pod naslovom: „Hitro zrela gospodična“ v tem „pojasnili“, da je bila „omara, iz katere je vzela v dopisu mišljena gospodična hranilnične bukve, njena lastnina, da tedaj mati gospodične ne trpi nobene škode in da tudi porabljen svota nij bila tako visoka, kakor je bilo povedano.“

Razne vesti.

* (Kardinal Kutschker.) Umrl je, ko ga je pred tremi dnevi po desnej strani života mrtud zadel, včeraj jutro na Dunaji tamošnji kardinal duhovnik in knezonadškof dr. J. B. Kutschker v svojem 71. letu. Kardinal Kutschker se je rodil v Šleziji, gimnazijo je zvršil v Olomucu, na Dunaji pak je slušal teologijo. L. 1833 je bil posvečen v mašnika, leto pozneje pak je postal doktor svetega pisma. S početka je učiteljeval. l. 1852 je bil imenovan dvornim župnikom. Deset let pozneje so ga posvetili v škofa in pred štirimi leti je nastopil mesto umršega knezonadškofa dunajskega Rauscherja. Kutschker je bil tudi ud gospodske zbornice in sicer je pripadal stranki ustavoverskej.

* (Zoper loterijo.) Rumunska zbornica je 27. t. m. sprejela postavo, s katero se vse loterije v Rumuniji odpravljajo. Nič več se ne bode smelo igrati.

* (Slepár.) Na Dunaji so minolega tedna prijeli in zaprli mladega človeka v črnogorskej narodnej noši, kateri je pravil, da je vojvoda Božo Petrović. V nekej gostilni se je dobro najel in napil, a potem jo je upihnil oštirju, ne plačavši računa. Preiskava je pokazala, da je ta „Črnogorec“ rojen nekje na Češkem, 22 let star ter da je po svojem poslu natakár. Uže od prve svoje mladosti se je klatil Effler, tako se namreč zóve, po širem sveti in pri tem se je naučil tudi srbsčine. Poleg tega govori nemški, češki, francoski, španski in arabski. Črnogorskega „vojvoda“ Efflerja so poslali v njega češko domovje po odgonu z odkazaninim potom.

* (V „rešeno Italijo“ pobegnil) je iz Trsta pred nedavnim časom nekov urar B., kateri je bil v svojej dosedanjej domovini mnogo goljufij in „spominov“ pustil. Begunec je menil, da ga bodo nekateri vročekrvniki podpirali, a ker se to nij zgodilo, je živel v največjem siromaštvu mej svojimi „rešenimi brati“. Naposled si je vzel pogum, da je pro-

sil benetskega generalnega konzula, naj se ga usmili ter ga spravi zopet nazaj v Trst. To se je tudi zgodilo. Komaj pak je begún prispel domov, obiskal ga je uže policaj, ki ga je v njega stanovanji pod posteljo skritega našel a potem odvel v zapor.

* (Pijánkin jubilej.) Pred policijskim sodiščem londonskim se je imela te dni zagovarjati mlada lepa ženska, Jane Catshead, ki je bila tožena, da je vsa pijana na javnej cesti uganjala vsakoršne burke, in da se je z policajem, kateri so jo hoteli odvesti v zapor, z vsó silo branila. Toženka je bila vsa potrta videti in jela je prositi sodnika, naj jo takrat ne kaznuje, ker se bode poboljšala. Sodnik vpraša policijskega pravniká, je li bila ta ženska uže kedaj prej kaznovana ali ne. Pogledali so v listine in na obče veselje vsega navzočnega občinstva se je našlo, da se ima tisti dan baš stotič uže zagovarjati pred sodnijo zaradi pijanosti. V boljše praznovanje teh sto slučajev jo je sodnik „za jubilej“ obsodil na mesec dnij zapora s prisilnim delom.

* (Kako v Ameriki budé pósle pótnike itd.) Ameriške brzozjavne postaje imajo v večjih mestih po vseh hišah napeljan telegraf, ter se more pri njih pogoditi, da človeka zbudé, kadar hoče. V spalno sobo namreč se v tem slučaju postavi velik zvonec, kateri o določenem časi neustmiljeno prične zvoniti, da mora vsakega zbuditi. A ne samo to, zaspáné mora tudi vstati, ker sicer ne odneha zvonjenje, ako ga dotičnik sam ne ustavi.

Tujci.

28. januarja:

Pri Stonu: pl. Del Negro iz Kranja. — Hampel iz Dunaja. — Dr. Plumart iz Pulja. — Naserati iz Trsta. — Meier iz Gradca. — Tausig iz Dunaja.

Dunajska borza 29. januarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	72 gl. 65	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	73	85
Zlata renta . . .	88	30
1860 drž. posojilo . . .	130	60
Akcije narodne banke . . .	822	—
Kreditne akcije . . .	283	10
London . . .	118	65
Srebro . . .	—	—
Napol. . .	9	37½
C. kr. cekini . . .	5	55
Državne marke . . .	58	—

Oznanilo.

Podpisani c. kr. notar kot sodnijski pooblaščenec zapuščine dué 19. januarja t. l. v Ljubljani umrlega dr. med. gosp. Ivana Pestotnika, vabi vse one stranke, katere so ranjkemu na zdravniškem honoraru še kaj dolžne, da se zaradi likvidacije in plačila zastalega zdravniškega honorara oglašé v osmih dnéh v njegovej pisarni v Ljubljani, v križevniških ulicah h. št. 6. (44—3)

Dr. Teodor Rudesch,

c. kr. notar kot sodnijski pooblaščenec.

V Ljubljani, 26. januarja 1881.

VABILO

na

PLESNO ZABAVO,

katero napravi

mesarska družba

dne 2. svečana t. l.

v Schreinerjevej pivovarni, sv. Petra cesta.

Svira vojaška godba.

Vstopnina za gospode 70 kr. — Gospodične in gospe so proste.

Začetek ob 7. uri zvečer.

K tej veselici uljudno vabi

(46)

ODBOR.

500 gld.

plačam onemu, kateri bi potem, kadar je rabil

Kothe-jevo zobno vodo,

à flaçon 35 kr., čutil še kedaj zobne bolečine ali da bi mu iz ust dišalo.

Joh. George Kothe, dvorni lieferant na Dunaji, L. Tiefer Graben 37, I. (24—2)
V Ljubljani: lekarnar g. **Trnkóczy.**

Na deželi se sprejme takoj v službo pošten, zanesljiv, slovenskega jezika zmožen, v prodaji špeci- cerijskega blaga uže izvežban (53-1)

dečko.

Vprašanja in pogoje naj se stavijo na trgovca Ant. Poljšaka v Šturi, pošta Ajdovščina.

Hiša na prodaj.

Pred malo leti novo zidana, dva nadstropja vi- soka hiša v **Kranji** na oglu žitnega trga št. 175/76 se prodá. — Pogoji so jako ugodni.

Ign. Stern's Söhne, Zagreb.

Gostilna „pri fajfi“,

Lingarjeve ulice, vsak dan (54-1)

frišne pustne krofe.

Kopelji se soparom in v čebričah v hotelu „pri Slonu“

so vsem pravičnim zahtevanjem p. n. občinstva ter potrebam zdravil- stva primerno urejene in odprte vsak dan od 7. zjutraj do 7. zvečer. Kopelji se soparom za gospode od zjutraj do opoludne, od 12. ure naprej za gospé.

Sobe za kopelji v čebričah so kurjene.

Na zahtevanje se kopelj v čebričah (s čebričami vred) pošlje na dom.

Sè spoštovanjem Josipina Gnezda. (49-1)

Vsega zdravilstva

Dr. Franc Zupanc

ordinira vsak dan v svojem stanovanji

v Bethovnovih ulicah št. 4, I. nadstropje, (zraven Waldherrjevega instituta)

od 8.—9. ure zjutraj. — Za bolezní na očeh in zobeh pa popoldne od 1.—3. ure. (2-5)

Dozvoljujem si naznanjati uljudno, da sem tu v Ljubljani skozi 50 let obstoječo, zadnjih 10 let lastnino g. Albert Samasse,

fabriko za peči in lončeno blagó

z vsemi poslopji in z vso zalogo kupil, ter jo bodem od denes naprej pod firmo

AVGUST DRELSE

nadaljeval na svoj račun. — Naslanjajoč se na svoje uže sedemletno delovanje kot samostojni vodja označene tvornice in podprt s potreb- nimi fondi, upam, da mi bo mogoče ustreči vsem zahtevanjem spo- štovanih naročnikov, ter prosim, naj se zaupanje, ki se je izkazovalo dozdanjemu podjetju, izkazuje tudi noveji firmi v enakej meri.

Sè spoštovanjem

Avgust Drelse. (52-1)

Trgovci in obrtniki po deželi

zagotové si lahko

izdaten postransk zaslužek.

Vprašanja naj se pošiljajo pod chifro C. K. administraciji tega lista. (35-2)

P. n.

Čast mi je uljudno javljati, da sem od g. Sp. Pesjaka kupil 1. t. m. njegovo

trgovino z železom,

katero je imel dolgo let na tukajšnjem tržišči, ter jo bodem nespre- menjeno nadaljeval.

Prosim, naj se mojemu predniku sploh izkazano zaupanje in dobrohotnost izkazuje tudi meni ter zagotavljam, da se hočem mar- ljivo truditi, to zaupanje tudi opravičiti v vsacem oziru.

V Ljubljani, dné 28. januarja 1881.

Jan. Nep. Achtschin, preje Sp. Pesjak. (51-1)

Rudolivnica in strojárna

G. Tönnies-ova v Ljubljani

na dunajskeji cesti št. 29, pri železnici,

se priporoča, ter v izdelovanje vzprijemlje: vodotéznice ali sesálne, téšče (preše), pile (žage), málinsko pripravo, návlake, vódna kolesa, različne velike cevi, drobeče stroje in vse drugo kar je strojem v potrebo.

Tudi sprejemlje popravljanje v nizko ceno, ter vsako delo te vrste zvrši naglo.

Vrhu tega od presne rude uliva razne stvari, ali po svojih ali po odkazanih tvorilih (modelih) in načrtih. (16-6)

Zahvalno pismo.

Izpisek.

Ko sem porabil 50 steklenic vašega zdravstvenega piva od sladnega izlečka, čutim se popolnem predrugačenega; zopet spim mirno, rad jem, ter redkeje in menj pljujem itd.

Lastne besede ozdravelega.

Bolezni v pljučah in želodci

ozdravljene.

C. kr. dvorni liferant skoraj vseh evropskih vla- darjev, gospod (645-6)

Janez Hoff,

c. kr. svètnik, lastnik zlatega križca s krono za zasluge, vitez visokih pruskih in nemških redov, na Dunaji. Tvornica: Grabenhof 2; tvorniška za- loga: Graben, Bräunerstrasse 8.

Zaloge: G. Piccoli, Er. Birschitz, lekarja; P. Lassnik, H. L. Wencel, trgovca v Ljubljani. Pietro Vennuti v Gorici.

HOFF-ovo

zdravstveno pivo od sladnega izlečka.

55krat odličeno od cesarjev in kraljev, na- dalje od princev, princezinj, velikih voje- vod in knezov.

Sladna čokolada in sladni bonbon.

Aklamacija svetovnega občinstva.

Nestevilno ljudij, ki so se ozdravili s Hoffovimi slad- nimi izdelki, izrazilo je svojo zahvalo najinljivejše ter delalo propagando za Hoffova sladna zdravstvena tečna zdravila. Nemogoče je vse ponavljati. A to je tolažba vsacega bolnika, ki pravi: Zakaj bi se tudi jaz tako ne ozdravil, kakor mnogo tisoč drugih? Kar hvalijo zdravniki, kralji in vse občinstvo, mora biti dobro; vzdržalo se je in dokazalo uže skozi celo človeško starost, da se v resnici dobro zmirom išče.

Svarjenje! Naj se zahteva samo pravih Janez Hoff- ovih sladnih izdelkov, ki imajo po c. kr. trgovinskem sodišči avstrijskem in ogerskem registrovano zna- menje (slika iznajdbenika). Ponarejeni izdelki družih némajó zdravstvenih zeliščnih tvarin ter niso tako prirejeni, kakor so Janez Hoffovi sladni fabrikati, oni morejo pa po zdrav- niškeji izjavi tudi škodovati. (Pravi J. Hoffovi sladni bonboni za prsi so v plavem papirju.)

Pod 2 glđ. se nič ne pošilja.

Zahvalno pismo

iz Budapešte

od 24. novembra.

Vaša blagorodnost!

Dolžan sem javno izraziti vam s tem svojo iskreno zahvalo.

Uže 20 let sem bil na prsih bolan, bljuval sem gnoj, prsi so bile kakor prevezane, nijsem mogel spati ni jesti. Zdravniki so me sicer zdravi- li, a bolezen je bila le hujša, moči so me dan za dnevom bolj zapuščale in pri svojih 70 letih sem uže mislil, da sem pri konci.

Časopisi pa me opozoré na vaše sladne iz- delke; poskusim tedaj še to zdravilo in ko pora- bim prvih 10 steklenic vašega zdravstvenega piva od sladnega izlečka, bilo mi je uže boljše. Pora- bil sem za tem še 40 steklenic in zdaj sem popol- nem drug človek, mirno spim zopet, rad jem, plju- jem menj in redkeje, s kratka, zopet sem precej okreval. Prepričan sem za trdno, da, ako bi bil jaz to zdravilo rabil pred 10 leti, zdaj bi bil po- polnem zdrav.

Vsemogočni Bog ohrani vas še mnogo let, da si more človeštvo z vašimi dobrodejnimi izdelki svoje bolezni olajšati in svoje izgubljeno zdravje zopet doseči. Pošljite mi, prosim, še 50 steklenic sladnega piva in 10 vrečic sladnega bonbona.

V Budapešti, dné 28. novembra 1880.

Sè spoštovanjsm udani

Jakob Goldschein, Budapešta, Waitzner Boulevard št. 50.

Pietro Vennuti v Gorici.